

Průvodce žadatele o ekoznačku

**Ekologicky šetrný výrobek,
Ekologicky šetrná služba
a Ekoznačku EU**

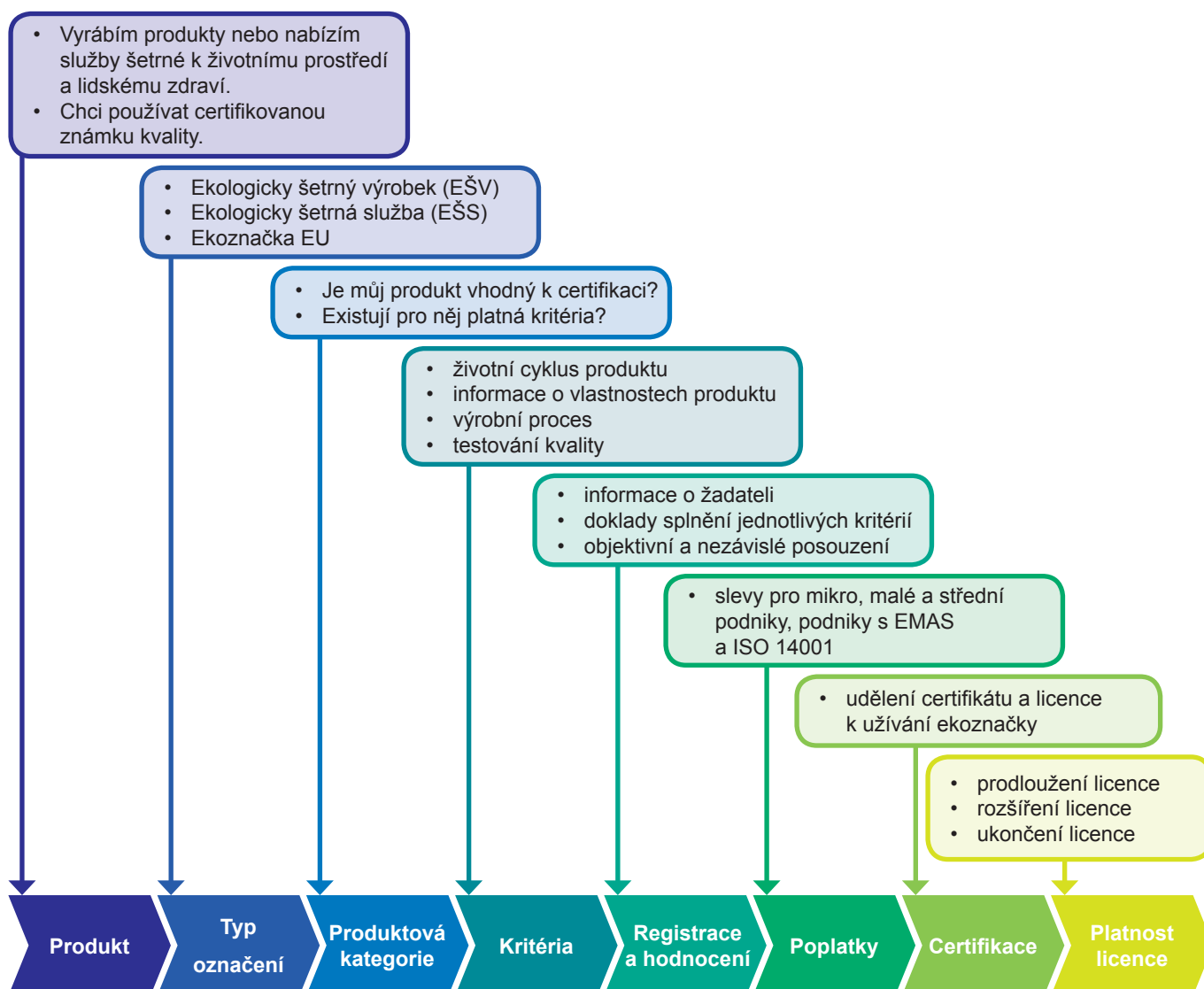
OBSAH

1.	Úvod	3
2.	Proč ekoznačka?	4
3.	Jakou značku vybrat?	5
4.	Produkty, které mohou získat ekoznačku	6
5.	Kritéria: Co musí produkt s ekoznačkou splňovat?	13
6.	Registrace a hodnocení	17
7.	Poplatky	18
8.	Udělení ekoznačky	19
9.	Platnost licence	20

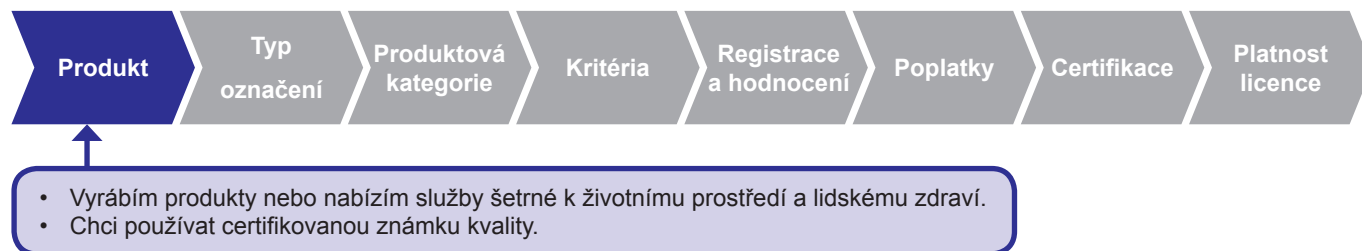
1. ÚVOD

Tato příručka by měla sloužit jako rychlý a stručný průvodce pravidly pro udělení a užívání ekoznačky Ekologicky šetrný výrobek (EŠV), Ekologicky šetrná služba (EŠS) a Ekoznačky EU. Je určena všem zájemcům o ekoznačku a jejím držitelům. Ekoznačení je nástroj založený na označování výrobků a služeb, které mají prokazatelně nižší negativní dopady na životní prostředí než srovnatelné produkty na trhu. Označeny mohou být výrobky a služby, které splňují předem stanovená environmentální kritéria v rámci definované produktové kategorie a které jsou nezávisle ověřeny třetí stranou.

Následující schéma popisuje základní kroky a postup k získání ekoznačky a zároveň představuje rozcestník, který Vám pomůže se v průvodci rychle a snadno zorientovat.

2. PROČ EKOZNAČKA?

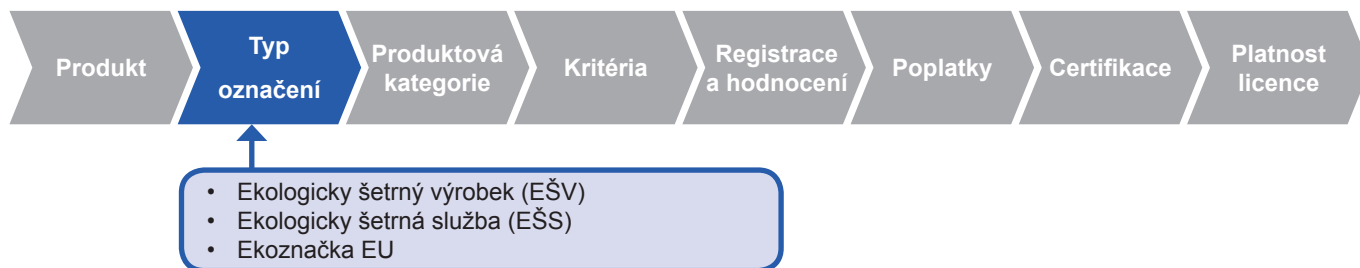

Spotřebitel, který chce nakupovat ekologicky šetrnější výrobky, se může snadno orientovat podle loga ekoznačky na obalu. Firmám ekoznačení pomáhá odlišit jejich kvalitní a ekologicky šetrné výrobky a služby od konkurence a prostřednictvím ekoznačky účinněji vyzdvihnout jejich přednosti u zákazníků. To platí i u veřejných zakázek, při kterých mohou být výrobky a služby s ekoznačkou upřednostňovány.

Žádosti o ekoznačku mohou předkládat výrobci, dovozci a distributoři, provozovatelé služeb, velkoobchodníci i maloobchodníci.

Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb je jedním z dobrovolných nástrojů Ministerstva životního prostředí. Agendu spojenou s programem vykonává CENIA, česká informační agentura životního prostředí, která je současně certifikačním orgánem programu. Bližší informace o tomto programu jsou na webových stránkách www.ekoznacka.cz. Váš výrobek nebo služba spolu s ekoznačkou získá státem garantované potvrzení o tom, že splnil přísné kvalitativní a environmentální požadavky vycházející z mezinárodních standardů.

3. JAKOU ZNAČKU VYBRAT?

Ekologicky šetrný výrobek

Ekologicky šetrná služba

Ekoznačka EU

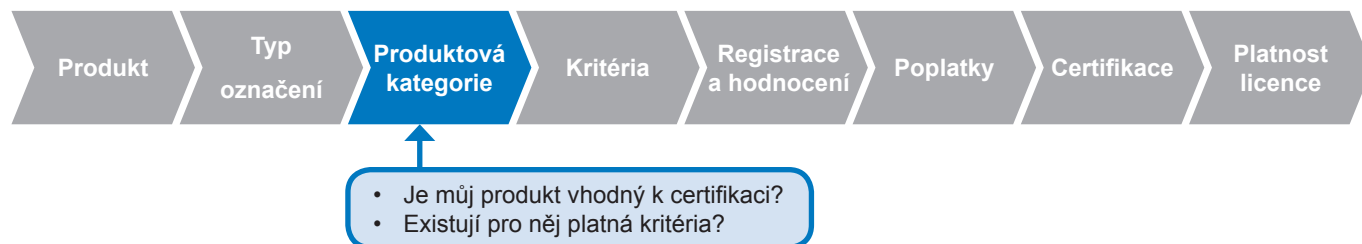

Program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb ekoznačkou EŠV/EŠS a Ekoznačkou EU představuje dva nezávislé systémy ekoznačení, fungující na podobném principu. První se zaměřuje na český trh a jeho správa probíhá v České republice, druhý byl vytvořen pro společný trh Evropské unie a je administrován na evropské úrovni za účasti agentur pro ekoznačení ze všech členských zemí EU.

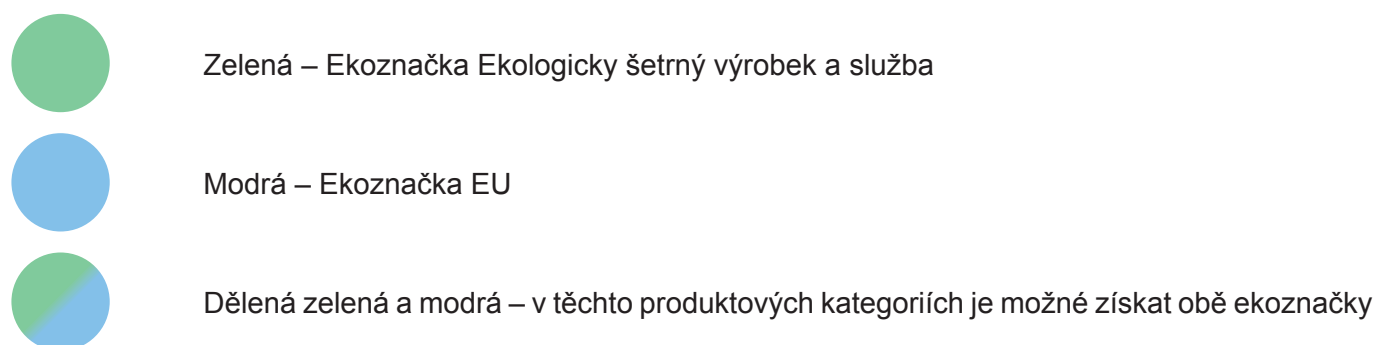
Produktové kategorie ekoznaček Ekologicky šetrný výrobek/služba a Ekoznačky EU byly vyvíjeny nezávisle na sobě, mimo jiné se snahou reagovat na poptávku trhu. Vzhledem k tomu, že se shoduje hlavní záměr obou ekoznaček a produktové kategorie jsou mnohdy totožné, je možné některým produktům a službám udělit obě dvě ekoznačky.

Kritéria u produktových kategorií, které existují v obou programech, se postupně sjednocují. Je snaha, aby nově vyvinutá kritéria pro udělení ekoznačky Ekologicky šetrný výrobek a služba byla alespoň stejně přísná jako kritéria pro udělení Ekoznačky EU.

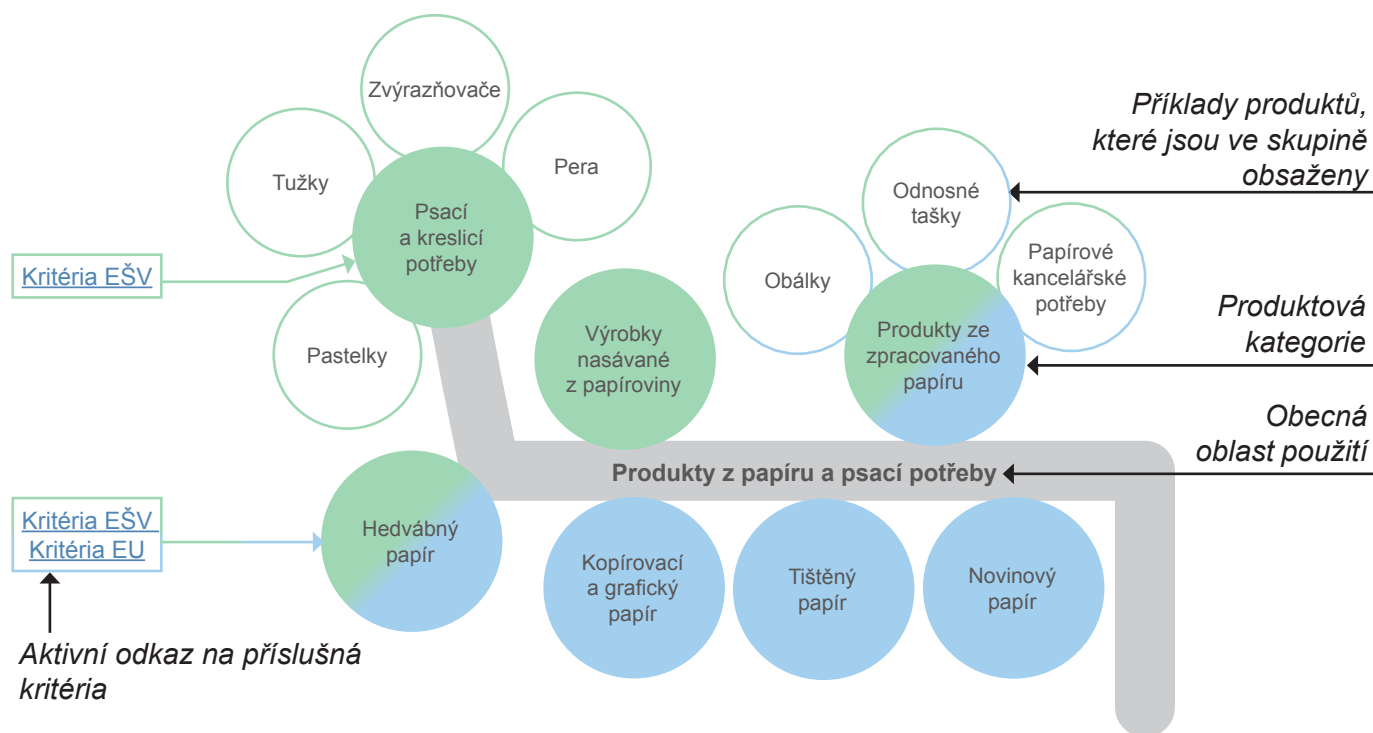
4. PRODUKTY, KTERÉ MOHOU ZÍSKAT EKOZNAČKU

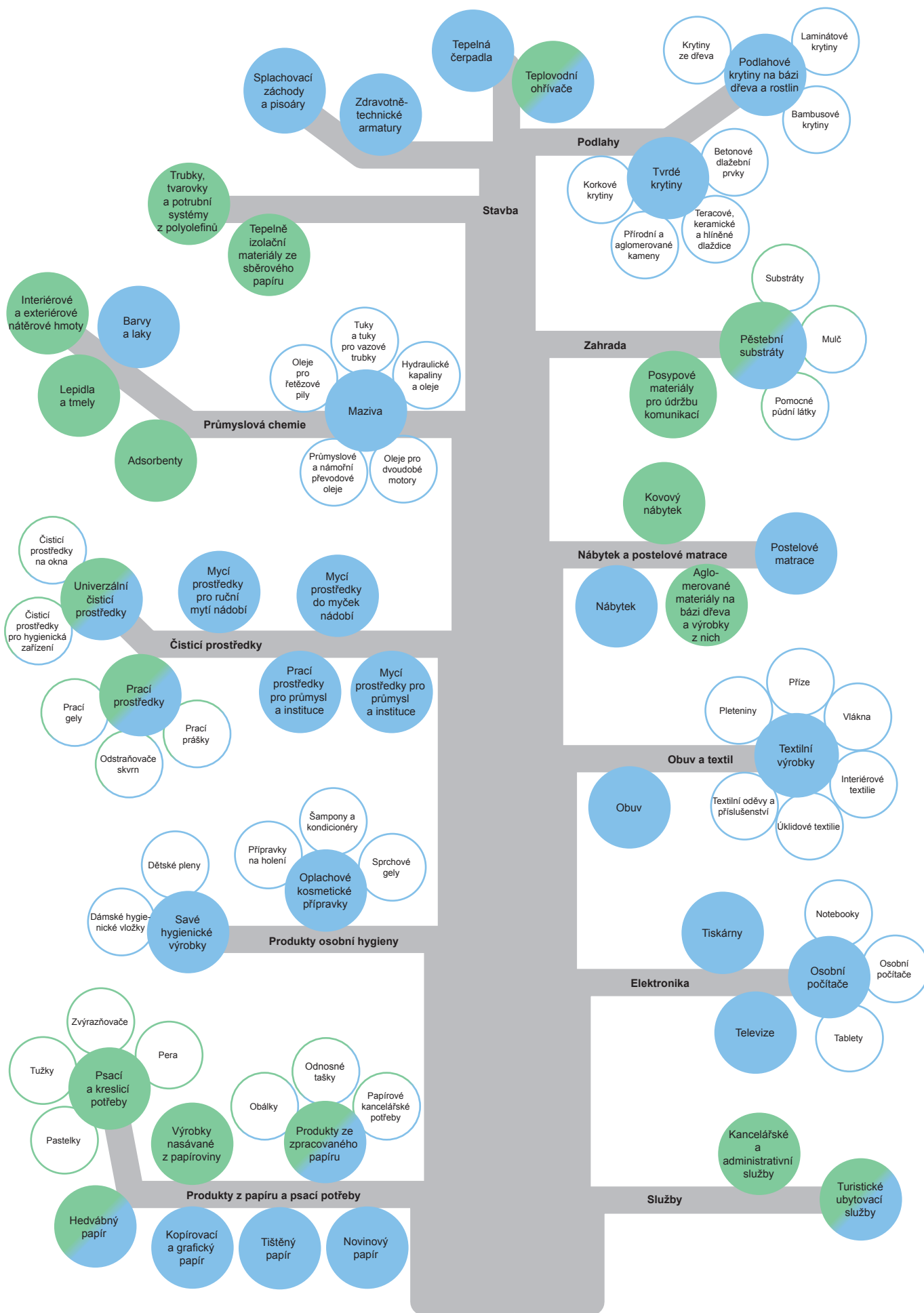
V následující kapitole jsou uvedeny jednotlivé produktové kategorie. Pro snadnou orientaci jsou produktové kategorie tematicky i barevně rozděleny.

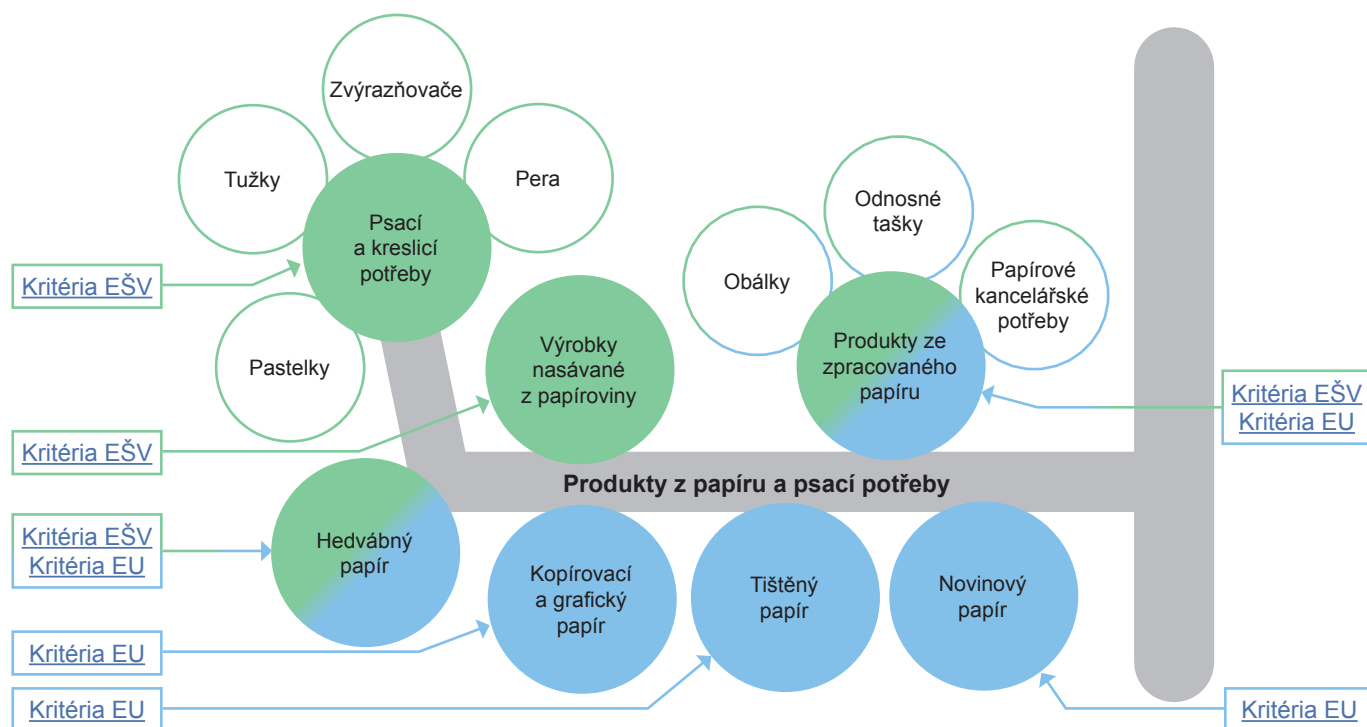
Jak číst následující přehled?

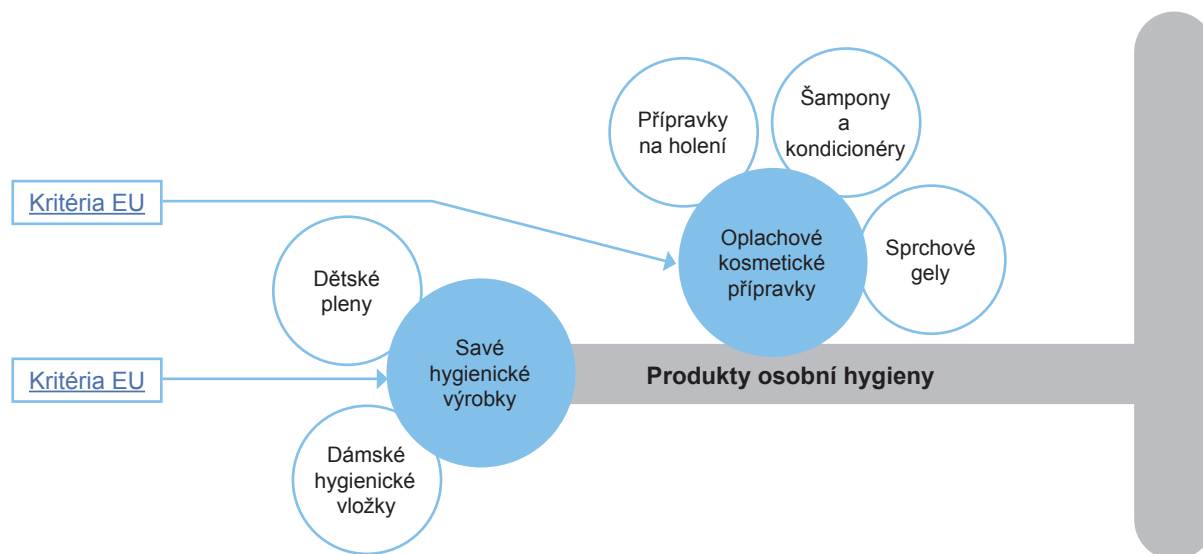
Kategorie produktů, které mohou získat ekoznačku EŠV/EŠS/EU

Produkty z papíru a psací potřeby

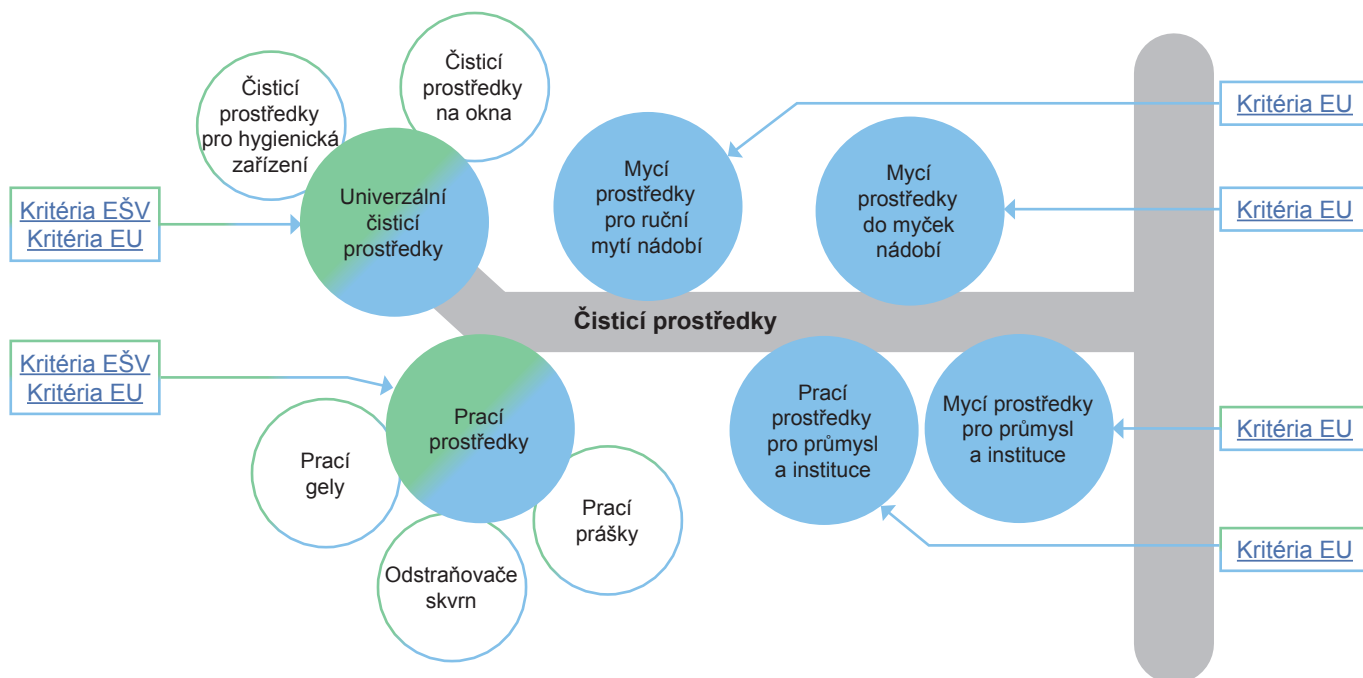

Produkty osobní hygieny

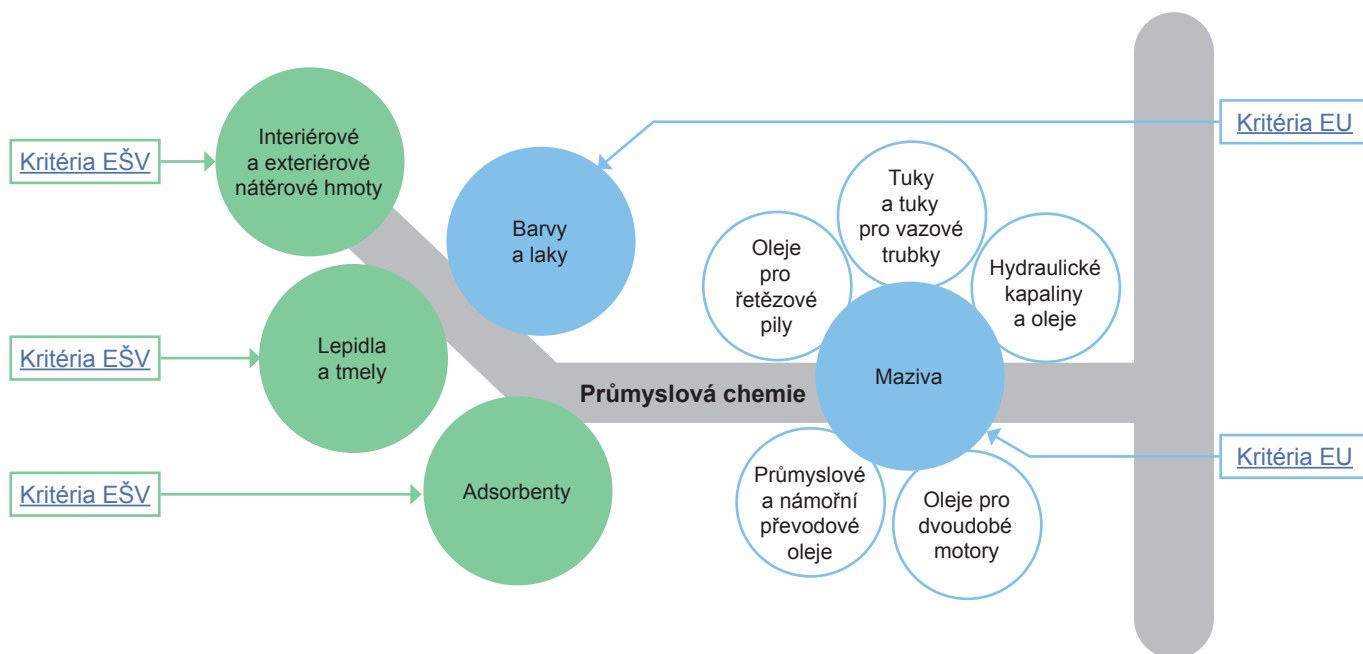

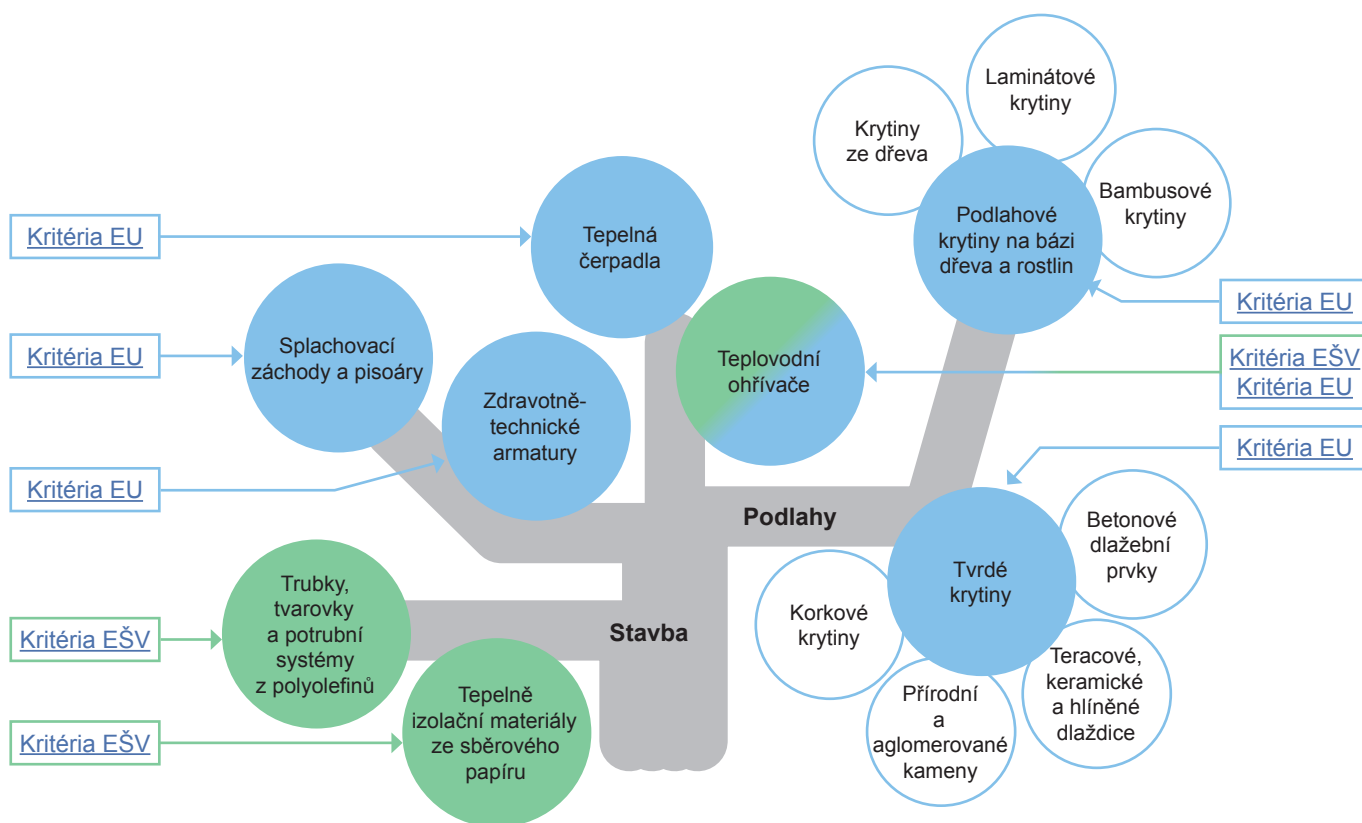
Čistící prostředky

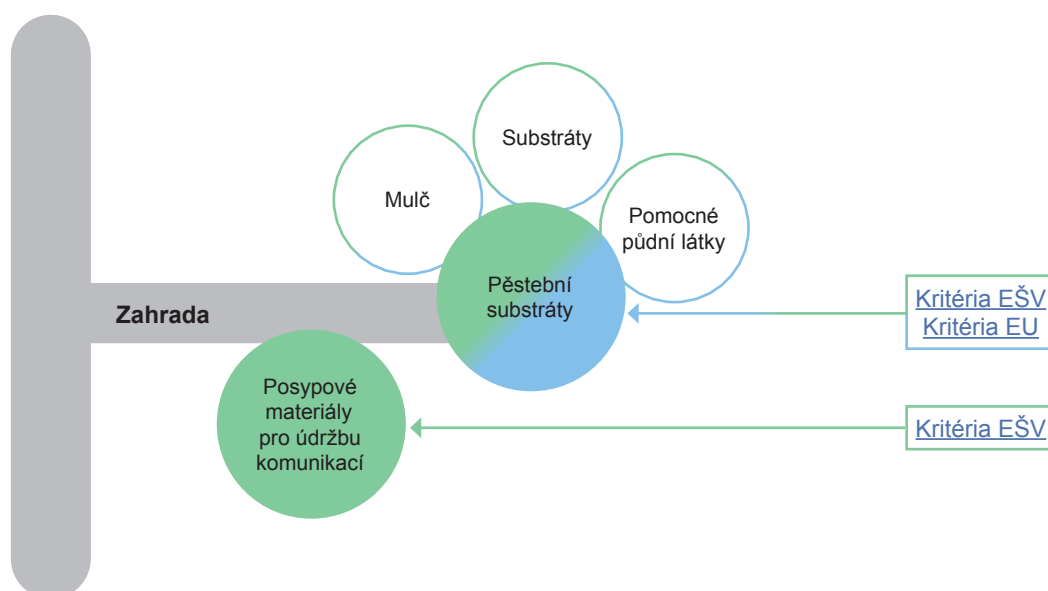
Průmyslová chemie

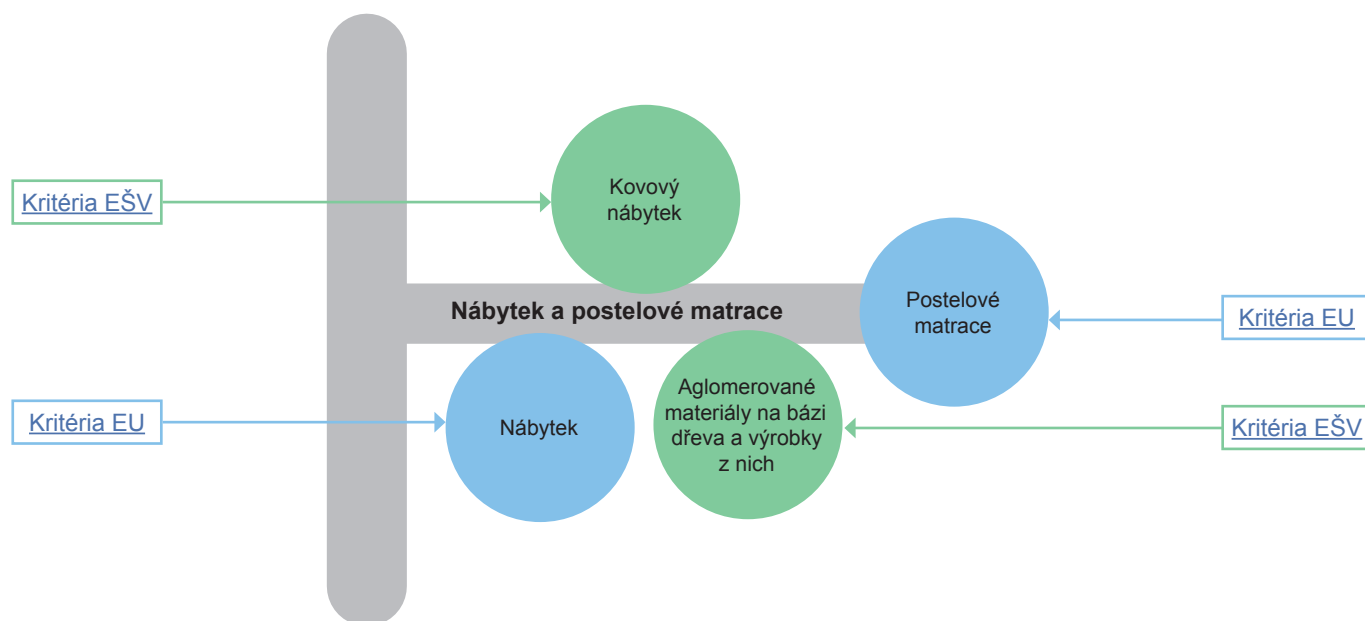
Stavba a podlahy

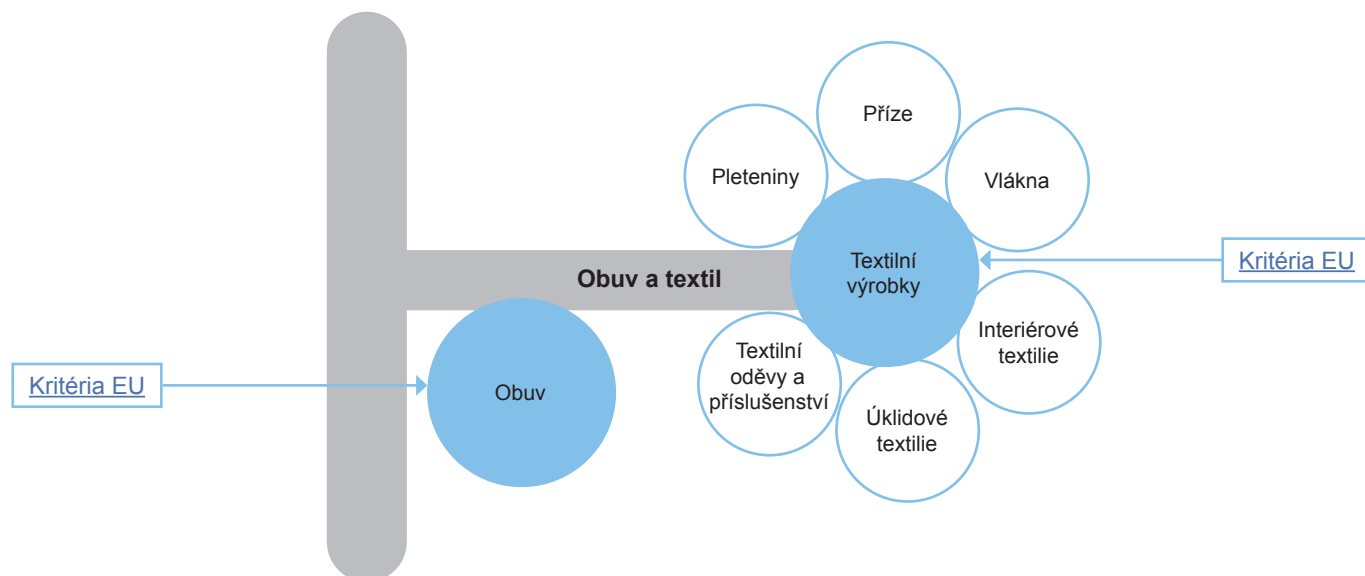
Zahrada

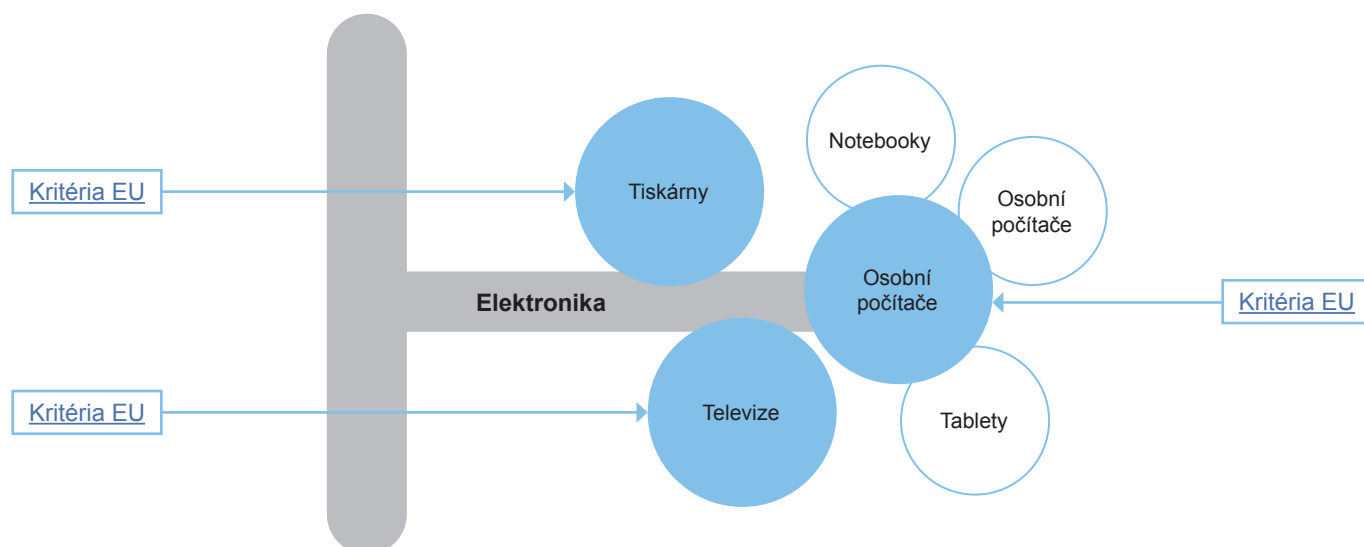
Nábytek a postelové matrace

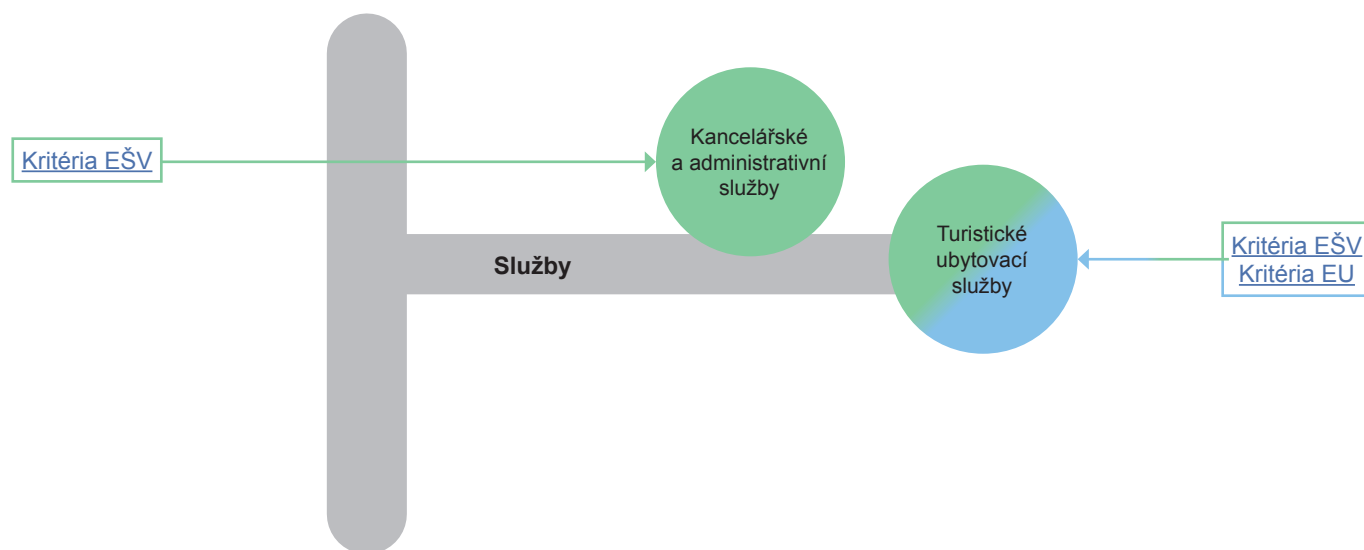
Obuv a textil

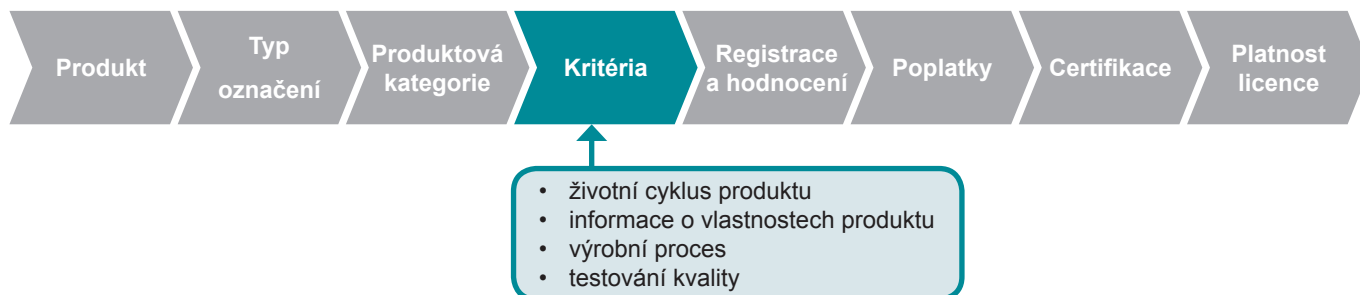
Elektronika

Služby

5. KRITÉRIA: CO MUSÍ PRODUKT S EKOZNAČKOU SPLŇOVAT?

Každá z produktových kategorií má jasně určené podmínky – kritéria, která musí produkt s ekoznačkou splňovat. Kritéria se vydávají prostřednictvím technických směrnic MŽP pro ekoznačku EŠV/EŠS a Rozhodnutí Evropské komise (EK) pro Ekoznačku EU.

Obecné cíle kritérií:

- kvalita a původ vstupních surovin;
- emise chemických látek a spotřeba energie při výrobě;
- obsah nebezpečných látek ve výrobku;
- recyklovatelnost a nakládání s odpady.

Žadatel o ekoznačku předkládá doklady o splnění jednotlivých kritérií společně s podáním žádosti. Dokumentace nesmí být starší než dvanáct měsíců. Pro snazší orientaci v dokladech a zrychlení samotného vyřízení žádosti doporučujeme dokumentaci přehledně seřadit, označit, ideálně doplnit vlastními informacemi.

Informace, zkoušky a požadavky na ověření

Při sestavování dokumentace, která bude obsahovat veškeré informace a výsledky zkoušek potřebné k prokázání toho, jak produkt splnil jednotlivá kritéria, použijte příslušnou technickou směrnici MŽP nebo Rozhodnutí EK. Každé kritérium obsahuje oddíl stanovující požadavky na posuzování a ověřování, jež mohou zahrnovat zkoušky produktu, prohlášení o souladu nebo nezávislé ověření. Je zásadní, aby údaje byly přesné a podložené; příslušný certifikační orgán může, pokud to uzná za vhodné, provést další kontroly.

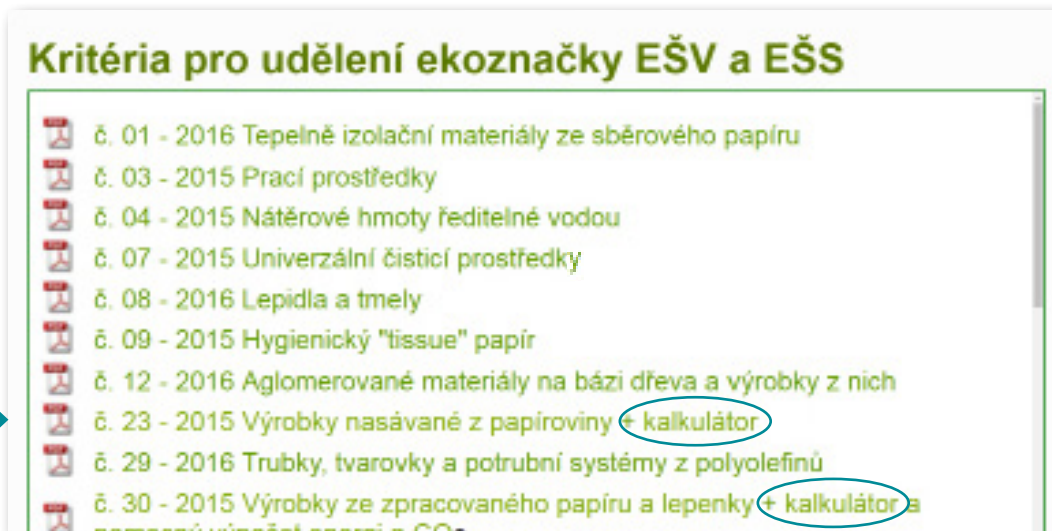
Pokud posuzování a ověřování kritérií Ekoznačky EU vyžaduje zkoušky produktu, měly by tyto zkoušky být přednostně provedeny laboratořemi, které splňují obecné požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 nebo rovnocenné normy. Pokud potřebujete jakékoli další informace o tom, jakou laboratoř použít, kontaktujte svůj certifikační orgán.

Veškeré náklady na zkoušky a nezávislé ověření je povinen nést žadatel. Tyto náklady byste měli zohlednit, než se rozhodnete žádost podat.

Pomocné nástroje

Při sestavování dokumentace mnohdy narazíte na složitější matematické úlohy. Pro usnadnění práce při jejich plnění existují **kalkulátory** – jsou to přednastavené tabulky volně ke stažení (na webu [CENIA](#), či stránkách [Ekoznačky EU](#)), kde stačí vložit základní údaje a výsledek se vypočítá automaticky.

Na webu CENIA je volně ke stažení kalkulátor. Odkazy na ně naleznete rovněž v příslušných kritériích.

Na úrovni Ekoznačky EU je pro každou z produktových kategorií k dispozici dokument s názvem **User Manual**. Existuje pouze v anglické verzi, ale dokáže odpovědět na nejčastější problémy při sestavování dokumentace. Pokud máte jakékoliv potíže, ať už s překladem či s dotazy souvisejícími s dokumentací k vyřízení ekoznačky, neváhejte se obrátit na certifikační orgán.

„**LuSC-list**“ (Lubricant Substance Classification list) – v překladu seznam klasifikovaných látek – maziv. Tento dokument obsahuje seznam chemických látek a obchodních značek, které byly posouzeny na základě biologické rozložitelnosti/bioakumulace, toxicity pro vodní prostředí, obnovitelnosti, a na základě seznamů vyloučených látek podle příslušných subjektů EU. Pokud je látka zařazena na tento seznam a splňuje uvedené hodnoty, pak může být ve výrobku použita a obsah této chemické látky nemusí být již dále dokládán. Zařazení na LuSC-list je pouze na základě maximální použitelné dávky dané konkrétním mazivem. LuSC-list je zveřejněn na webu Ekoznačky EU a údaje o zařazení na tento seznam mohou být použity přímo v žádosti.

„**DID-list**“ (Detergent Ingredient Database) je databáze složek pracích a čisticích prostředků a oplachových kosmetických přípravků, která obsahuje nejběžněji používané složky těchto produktů. Používá se k odvození údajů pro výpočet kritického objemu zředění (CDV) a pro posouzení biologické rozložitelnosti složek. Nejnovější verze seznamu DID je k dispozici na webových stránkách Ekoznačky EU.

Jak se jednoduše v kritériích orientovat?

Zde uvádíme vysvětlení hlavních částí kritérií na příkladu Rozhodnutí Evropské komise:

Jednou z nejdůležitějších částí kritérií je definice samotné produktové kategorie. Naleznete ji v úvodní části.

Článek 1

Skupina produktů označovaná jako „oplachové kosmetické přípravky“ zahrnuje jakékoli látky nebo směsi, které se oplachují, spadající do působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009⁽³⁾ a určené pro styk s pokožkou a/nebo vlasovým systémem výhradně nebo převážně za účelem jejich čištění (toaletní mýdla, sprechové přípravky, šampony), za účelem zlepšení kondice vlasů (vlasové kondicionérové přípravky) nebo za účelem ochrany kůže a lubrikace vlasů a chlupů před holením (přípravky pro holení).

Skupina produktů označovaná jako „oplachové kosmetické přípravky“ zahrnuje přípravky určené k soukromému i profesionálnímu použití.

Do této skupiny produktů nepatří přípravky, které jsou uváděny na trh výhradně pro desinfekční či antibakteriální použití. Šampony proti lupům do ní patří.

Pokud si nejste jisti uvedenou terminologií, každá kritéria obsahují definice stěžejních pojmů, které naleznete rovněž v úvodní části.

Článek 2

Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

- 1) „obsaženými látkami“ konzervační přísady, vonné přísady a barviva bez ohledu na koncentraci a jiné záměrně přidávané látky, vedlejší produkty a nečistoty ze surovin, jejichž koncentrace činí alespoň 0,010 % hmotnostních konečného složení;
- 2) „aktivním obsahem (AC)“ celkové množství organických obsažených látek v přípravku (vyjádřené v gramech), vypočtené na základě úplného složení přípravku včetně hnacích plynů obsažených v aerosolech. Při výpočtu aktivního obsahu se nezohledňují abrazivní činidla;
- 3) „primárním obalem“ obal, který je v přímém kontaktu s obsahem a který má představovat nejmenší prodejní jednotku pro distribuci konečným uživatelům nebo spotřebitelům v místě nákupu;
- 4) „sekundárním obalem“ obal, který lze z přípravku odstranit, aniž by byly dotčeny jeho vlastnosti, a který má v místě nákupu představovat seskupení určitého počtu prodejních jednotek, přičemž nezáleží na tom, zda je toto seskupení takto prodáváno konečnému uživateli či spotřebiteli, nebo zda pouze slouží jako prostředek k doplňování zboží v místě prodeje.

Samotná kritéria jsou uvedena v příloze Rozhodnutí EK (nebo technické směrnice MŽP). Příloha začíná přehledem jednotlivých kritérií.

PŘÍLOHA

KRITÉRIA PRO UDĚLOVÁNÍ EKOZNAČKY EU A POŽADAVKY NA POSUZOVÁNÍ A OVĚŘOVÁNÍ RÁMEC

Kritéria

Kritéria pro udělování ekoznačky EU pro „oplachové kosmetické přípravky“:

1. Toxicita pro vodní organismy: kritický objem zředění (CDV)
2. Biologická rozložitelnost
3. Vyloučené nebo omezené látky a směsi
4. Balení
5. Udržitelné získávání palmového oleje, oleje z palmových jader a jejich derivátů
6. Vhodnost k použití
7. Informace uváděné na ekoznačce EU

Pro každé kritérium jsou určeny zvláštní požadavky na posuzování a ověřování jeho splnění.

Kritérium 5 – Udržitelné získávání palmového oleje, oleje z palmových jader a jejich derivátů

Popis kritéria

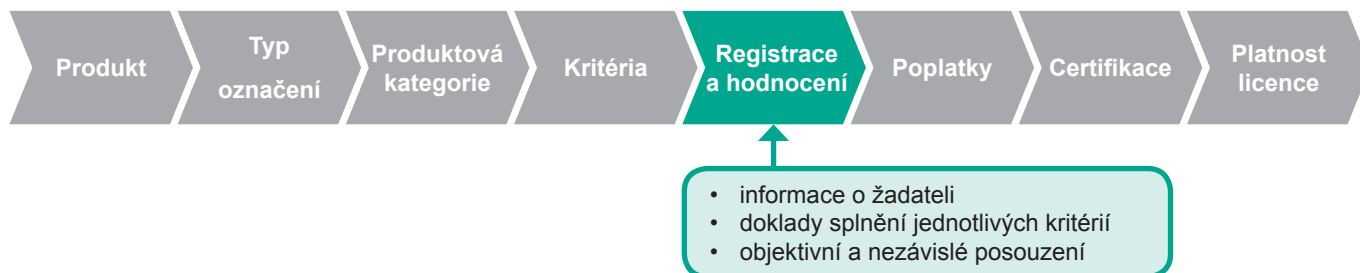
Palmový olej a olej z palmových jader a jejich deriváty používané v přípravku musí pocházet z plantáží, jež splňují kritéria udržitelného hospodářství vypracovaná mnohostrannými organizacemi se širokou členskou základnou zahrnující nevládní organizace, podnikatelský sektor a veřejnou správu.

Způsob, jakým žadatel požadavek splní.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží osvědčení třetích stran, že palmový olej a olej z palmových jader používaný při výrobě přípravku pochází z udržitelně obhospodařovaných plantáží. Uznána budou osvědčení z programu RSPO (v rámci mechanismů „Identity Preserved“, „Segregation“ nebo „Mass Balance“) nebo jiného rovnocenného programu, který se zakládá na kritériích udržitelného hospodaření vypracovaných více zúčastněnými stranami. V případě chemických derivátů palmového oleje a oleje z palmových jader⁽¹⁾ lze udržitelnost prokázat pomocí systémů „book and claim“, například prostřednictvím programu GreenPalm nebo jemu rovnocenného.

6. REGISTRACE A HODNOCENÍ

Žadatel podává žádost o udělení ekoznačky prostřednictvím formuláře s příslušnou dokumentací v písemné podobě na adresu certifikačního orgánu CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10.

- Během 10 dnů od přijetí žádosti proběhne kontrola formální správnosti a úplnosti předložené dokumentace. Certifikační orgán posoudí, zda jsou splněny formální parametry žádosti a zda je doložena veškerá dokumentace požadovaná v kritériích pro danou produktovou kategorii. Tímto krokem jsou splněny podmínky pro přijetí žádosti o ekoznačku. V případě, že údaje v žádosti nebo dokumentace nejsou kompletní, je žadatel e-mailem vyzván k jejich doplnění. Lhůta na doplnění žádosti je 30 dnů. Pokud je tato lhůta překročena, žádost se písemně zamítá.
- Jsou-li podmínky formální kontroly splněny, je žadatel spolu s vydáním rozhodnutí o přijetí žádosti písemně vyzván k uhrazení registračního poplatku dle aktuálního sazebníku. Faktura k uhrazení registračního poplatku je přílohou rozhodnutí.
- Věcné posouzení žádosti, tj. posouzení a ověření dokladů o splnění jednotlivých kritérií trvá nejdéle 30 dnů (60 dnů v případě žádosti o Ekoznačku EU). V průběhu tohoto procesu může být žadatel vyzván k dalšímu doplnění dokumentace, pokud to certifikační orgán uzná za vhodné. V závislosti na tom se prodlužuje doba posouzení žádosti.
- Součástí hodnocení je rovněž inspekční návštěva u žadatele/výrobce produktu nebo poskytovatele služby.
- Po celkovém zhodnocení žádosti a veškeré dokumentace vydá certifikační orgán Rozhodnutí o posouzení žádosti, obsahující souhrnnou zprávu, zprávu z inspekce, a v případě kladného výsledku hodnocení také návrh licenční smlouvy k udělení ekoznačky.

7. POPLATKY

Druh žadatele	Ekologicky šetrný výrobek			Ekologicky šetrná služba		
	Registrační poplatek	Roční poplatek	Prodlužovací poplatek (od 1. 1. 2014)	Registrační poplatek	Roční poplatek	Prodlužovací poplatek (od 1. 1. 2014)
Mikropodniky *	10 000 Kč (- 50 %)	–	Při změně kritérií 2 000 Kč	5 000 Kč (- 50 %)	2 500 Kč (- 50 %)	Při změně kritérií 2 000 Kč
Malé a střední podniky *	15 000 Kč (- 25 %)	–				
Podniky certifikované dle EMAS, ISO 14001, Čistší produkce, držitelé ekoznačky typu I	17 000 Kč (- 15 %)	–				
Ostatní (základní sazba poplatku)	20 000 Kč	–				

* ve smyslu doporučení Komise č. 2003/361/ES

Druh žadatele	Eko značka EU		
	Registrační poplatek	Roční poplatek	Prodlužovací poplatek (od 1. 1. 2014)
Mikropodniky *	6 750 Kč (- 25 %)	3 750 Kč (- 75 %)	Při změně kritérií 2 000 Kč
Malé a střední podniky *		11 250 Kč (- 25 %)	
Podniky certifikované dle EMAS	6 300 Kč (- 30 %)	–	
Podniky certifikované dle ISO 14001	7 650 Kč (- 15 %)	–	
Ostatní (základní sazba poplatku)	9 000 Kč	15 000 Kč	

Výše poplatku stanoveného podle velikosti žadatele se může snížit slevou za systém environmentálního managementu EMS. Pokud má žadatel certifikaci EMAS i ISO 14001, použije se jen ta s větší slevou, ne obě.

* ve smyslu doporučení Komise č. 2003/361/ES

8. UDĚLENÍ EKOZNAČKY

Po obdržení podepsané licenční smlouvy je držiteli licence elektronicky odesláno logo ekoznačky s příslušným registračním číslem v tiskové kvalitě, spolu s instrukcemi pro používání loga ve formě grafického manuálu.

Držiteli je také odeslán certifikát, podepsaný zástupcem Ministerstva životního prostředí.

Certifikovaný produkt je zapsán do seznamu označených výrobků a služeb a zveřejněn na webových stránkách certifikačního orgánu. Spolu se zveřejněním seznamu je pro potřeby propagace a publicity uvedena informace o novém držiteli ekoznačky v příslušné sekci webových stránek certifikačního orgánu.

Podpisem licenční smlouvy se žadatel stává držitelem práva k užívání ekoznačky. Od této chvíle může držitel ekoznačky umístit logo na své produkty a používat ekoznačku k propagaci svých výrobků či služeb.

Ekoznačku lze umísťovat:

- přímo na výrobek nebo jeho obal,
- na propagační materiály, prospekty, letáky, návody pro uživatele a další výrobně technickou dokumentaci vztahující se k označenému výrobku,
- do všech typů článků pojednávajících o označeném výrobku resp. službě,
- při korespondenci (dopisy, objednávky, faktury) pojednávající o označeném výrobku, resp. službě,
- na výstavních expozicích firmy v rámci výstav a veletrhů.

Ekoznačku lze používat pouze na produkty uvedené v licenční smlouvě. Ekoznačku je zakázáno používat jako součást obchodní značky.

Další práva a povinnosti držitele ekoznačky jsou uvedeny v licenční smlouvě.

9. PLATNOST LICENCE

Platnost licenční smlouvy je shodná s platností kritérií pro danou produktovou skupinu. U ekoznačky EŠV/EŠS však trvá nejdéle tři roky. Po této době dochází buď k prodloužení platnosti, nebo k revizi kritérií. Případné úpravy kritérií se provádějí tak, aby odpovídaly aktuálním technickým možnostem výrobců a potřebám trhu.

Automatické prodloužení licence

K automatickému prodloužení licence dochází v případě, kdy se prodlouží platnost kritérií v dané produktové skupině, aniž by došlo k jejich změně, a zároveň držitel během platnosti kritérií nesdělí certifikačnímu orgánu úmysl odstoupit od smlouvy. Při každém prodloužení licence je certifikační orgán povinen vydat držiteli licence certifikát s aktuálním datem platnosti dle platnosti nových kritérií.

Při automatickém prodloužení platnosti kritérií vypracuje certifikační orgán dodatek licenční smlouvy a zašle jej držiteli licence 1 měsíc před ukončením její platnosti.

Automatické prodloužení licence probíhá bezplatně.

Prodloužení licence po změně kritérií

V případě, kdy dojde k podstatné revizi/změně kritérií, držitel si o prodloužení licence musí sám zažádat. Doba platnosti nových kritérií začíná přechodným obdobím, kdy zůstávají v platnosti původní kritéria. Přechodné období je lhůtou, během níž má držitel licence dostatek času přizpůsobit se změnám, a kdy podává žádost o prodloužení licence. Držitel žádá o další užívání ekoznačky předložením příslušné žádosti spolu s dokumentací prokazující splnění nových (revidovaných) kritérií. Pokud držitel licence tuto podmínku nesplní, platnost jeho licenční smlouvy k užívání ekoznačky končí.

Příslušný certifikační orgán o nastalých změnách včas informuje všechny držitele. Délka přechodného období je vždy stanovena v textu nových kritérií.

S prodloužením licence k užívání ekoznačky je v návaznosti na posouzení nových (revidovaných) kritérií účtován poplatek dle sazebníku. Prodlužovací poplatek se účtuje pouze v případě, že se kritéria v dané produktové skupině změnila.

Rozšíření licence

Pokud má držitel zájem o rozšíření licence o další sortiment produktů, platí pro udělení ekoznačky následující podmínky. Nové produkty musí patřit do stejné skupiny produktů, konkrétně stejné produktové řady jako stávající produkt, a měly by být charakteristické stejnými technickými vlastnostmi a složením výrobku. Tyto případy posuzuje certifikační orgán individuálně na základě definice jednotlivých produktových kategorií.

Pro zařazení nových produktů do stávající licence je nutné podat žádost spolu s příslušnou dokumentací. Splnění podmínek pro rozšíření licence ověřuje certifikační orgán, který má právo jako součást hodnocení provést inspekci.

Rozšíření působnosti licenční smlouvy se upraví zvláštním dodatkem. Rozšíření licence nepodléhá platbě registračního poplatku.

Pozastavení a ukončení licence

Certifikační orgán má právo na pozastavení licence, pokud dojde k zjištění porušení podmínek licenční smlouvy. O této skutečnosti informuje držitele, a stanoví lhůtu k zajištění nápravných opatření. Během této doby je licence pozastavena.

K pozastavení licence dochází i v případech, kdy se držitel licence domnívá, že nemůže plnit podmínky licenční smlouvy a oznámí to certifikačnímu orgánu. Ten pozastaví licenci do doby, dokud nejsou podmínky licenční smlouvy splněny, nejdéle však na dobu 6 měsíců ode dne oznámení.

K ukončení licence dochází vypršením termínu platnosti licenční smlouvy nebo ukončením či změnou platnosti kritérií, podle nichž byl produkt certifikován. K ukončení licence může dojít také v případě nedodržení nápravných opatření, při zjištění porušení podmínek licenční smlouvy.

Držitel licence nemá v takových případech právo na vrácení registračního ani ročního poplatku, ani jejich části.